

ΣΥΚΟ

σύκο, το, ουσ. [<αρχ. σῦκον], το σύκο. **1.** ο θηλυπρεπής, ο πούστης: «τόσο ωραίο παιδί και να 'ναι σύκο!». Από την εικόνα του σύκου το οποίο στο επάνω μέρος του έχει ευμεγέθους σχετικά με τον όγκο του οπή η οποία παρομοιάζεται με ανοιχτό πρωκτό. **2.** στον πλ. **τα σύκα**, τα κρεμασμένα γυναικεία βυζιά: «είναι όμορφη γυναίκα, δε λέω, αλλά έχει κάτι βυζιά σαν σύκα, ρε παιδάκι μου!». Από την εικόνα των πολύ ώριμων σύκων. **3.** στον πλ. χωρίς άρθρο **σύκα!** ειρωνικό επιφώνημα με μίμηση της γυναικείας φωνής σε πούστη που βλέπουμε να περνάει από μπροστά μας·

- *αμπέλι του χεριού σου, συκιά του κυρού σου κι ελιά του παππού σου*, βλ. λ. [αμπέλι](#)·

- *απ' τα σύκα ως τα σταφύλια*, σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα: «δε θέλω να στενοχωριέσαι, γιατί απ' τα σύκα ως τα σταφύλια θα τελειώσει η δουλειά σου». Από το ότι και τα δυο αυτά φρούτα μαζεύονται τέλος του καλοκαιριού·

- *από μικρός φαινότανε πως αγαπά τα σύκα*, ειρωνική αναφορά σε ομοφυλόφιλο με την έννοια πως από τα παιδικά του χρόνια φαινότανε πως θα γίνει αυτό που έγινε: «δεν απορώ γι' αυτό που έγινε, γιατί από μικρός φαινότανε πως αγαπά τα σύκα». Συνών. *από μικρός φαινότανε πως κάνει την κυρία* / *από μικρός φαινότανε πως πήγαινε το γράμμα*·

- *γλυκάθηκ' η γριά στα σύκα ή καλόμαθ' η γριά στα σύκα*, βλ. λ. [γριά](#)·

- *γλυκάθηκ' η γριά στα σύκα, θα φάει και τα συκόφυλλα ή γλυκάθηκ' η γριά στα σύκα, τα βλέπει και στον ύπνο της ή καλόμαθ' η γριά στα σύκα, θα φάει και τα συκόφυλλα ή καλόμαθ' η γριά στα σύκα, τα βλέπει και στον ύπνο της*, βλ. λ. [γριά](#)·

- *έπεσε σαν γινωμένο σύκο*, βλ. φρ. *έπεσε σαν ώριμο σύκο*·

- *έπεσε σαν ώριμο σύκο, α.* ύστερα από έντεχνη προεργασία που του κάναμε, ενέδωσε με μεγάλη ευκολία στο θέμα που μας ενδιέφερε: «από καιρό του μιλούσα για την αξία της φιλίας κι όταν του ζήτησα δανεικά, έπεσε σαν ώριμο σύκο». **β.** (και για τα δυο φύλα) ύστερα από έντεχνη προεργασία που κάναμε, ενέδωσε με μεγάλη ευκολία στην πρόταση να συνάψει ερωτικό δεσμό μαζί μας: «όλες οι φιλενάδες της της πιπίλιζαν το μυαλό για το πόσο καλό παιδί είναι ο τάδε κι όταν αυτός της ζήτησε να τα φτιάξουν, έπεσε η λεγάμενη σαν ώριμο σύκο». Συνών. *έπεσε σαν ώριμο φρούτο*·

- *λέω τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη*, λέω τα πράγματα με το όνομά τους, μιλώ απερίφραστα, ώστε δε χρειάζεται να δώσω επιπλέον επεξηγήσεις, λέω την καθαρή αλήθεια: «για να λέμε τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη, είσαι μεγάλος απατεώνας, μωρ' αδερφάκι μου!»·

- *πατημένο σύκο*, άνθρωπος ανάξιος λόγου, ασήμαντος, τιποτένιος: «δεν μπορώ να καταλάβω ακόμα πώς εσύ, κοτζάμ επιστήμονας, καταδέχεσαι να κάνεις παρέα μ' αυτό το πατημένο σύκο!». Παλιότερα με τη φρ. αυτή τα παιδιά ειρωνεύονταν ή κοροΐδευαν εν χωρώ όποιον ονομαζόταν Νίκος: *Νίκο, Νίκο, πατημένο σύκο*·

- *τα δικά μας είναι καρύδια κι ακούγονται, τα δικά τους είναι σύκα και δεν ακούγονται*, βλ. λ. [καρύδι](#)·

- *τα σύκα είναι μαλακά, μα χαλούν τα δόντια*, βλ. λ. [δόντι](#)·